

NACIONALINĖ SVEIKATOS TARYBA

POSĖDŽIO „DĖL KARO MEDICINOS MOKYMO PROGRAMOS PARENGIMO, INTEGRACIJOS Į MEDICINOS STUDIJŲ PROGRAMAS, IKIDIPLOMINES IR PODIPLOMINES STUDIJAS“

SPRENDIMAS

2025 m. vasario 19 d. Nr. N-1

Vilnius

Nacionalinė sveikatos taryba (toliau – Taryba) posėdžio, vykusio 2025 m. sausio 29 d., metu aptarė karo medicinos svarbą ir ateitį medicinos studijų programose, karo medicinos studijų situaciją ir perspektyvas Vilniaus universiteto Medicinos fakultete, Lietuvos sveikatos mokslų universitete.

Posėdžio metu akcentuota, jog atsižvelgiant į dabartinę geopolitinę situaciją, kai saugumo klausimai yra itin aktualūs, karo medicinos programos parengimas, integracija į medicinos studijų programas, ikidiplomines ir podiplomines studijas tampa vis svarbesnis. Karo medicinos mokymas yra svarbus ir kitose srityse tokiose kaip civilinė sauga ir pasiruošimas ekstremaliosioms situacijoms, nes karo medicinos dalykai moko kaip teikti pagalbą kritinėmis aplinkybėmis, kai sąlygos yra sudėtingos (pvz. karo lauke, nelaimių zonoje). Šios žinios taip pat gali būti pritaikomos ir kitose ekstremaliose situacijose, pavyzdžiui, stichinių nelaimių ar teroro aktų metu. Karo medicina yra svarbi kariuomenės ir kitų gynybos struktūrų dalis, nes mokant studentus karo medicinos pagrindų, ugdomi specialistai, kurie galėtų prisidėti prie nacionalinio saugumo užtikrinimo. Šios žinios naudingos ne tik kariuomenėje, bet ir civiliame medicinos sektoriuje. Posėdžio metu pažymėta, kad karo medicina apima ne tik klinikinius įgūdžius, bet ir logistiką, etikos klausimus, psichologiją bei medicinos technologijas, o tai skatina platesnį supratimą apie karo medicinos vaidmenį visuomenėje ir valstybės struktūrose. NATO ir kitų gynybinių aljansų kontekste, karo medicina yra aukštai vertinama. Lietuvos kariuomenė taip pat dalyvauja tarptautinėse taikos palaikymo misijose ir specialistų, turinčių karo medicinos žinių bei gebėjimo dirbti ekstremaliose situacijose, poreikis auga. Karo medicina dažniausiai yra dėstoma specializuotose institucijose arba kaip dalis karinės medicinos mokymų programų, susijusių su šalies gynybos pajėgomis. Civiliniuose medicinos universitetuose karo medicina retai yra pilnavertė studijų programa, tačiau kai kuriose šalyse tam tikri karo medicinos

elementai įtraukiami į medicinos studijų programas. Šalys, kuriose civiliniai medicinos universitetai dėsto karo mediciną ar jos elementus yra Jungtinės Amerikos Valstijos – šalyje kai kurie civiliniai universitetai, bendradarbiaujantys su karinėmis struktūromis, integruoja karo medicinos temas į mokymo programas (pvz. traumatologijos, masinių nelaimių ir ekstremaliosios medicinos programas); Jungtinėje Karalystėje, Birmingemo universitete, bendradarbiaujant su Royal Centre for Defence Medicine, siūlomi mokymo moduliai susiję su karo medicina; Izraelyje medicinos studentams civiliniuose universitetuose (pvz. Tel Avivo universitete), atsižvelgiant į šalies saugumo situaciją, yra numatyti mokymai susiję su ekstremaliąja medicina; Vokietijoje kai kurie civiliniai universitetai įtraukiami į tyrimus ir mokymus, ypač susijusius su traumų gydymu ir ekstremaliąja medicina, nors karo medicina daugiausia dėstoma Bundesvero akademijoje. Lenkijoje kai kuriuose medicinos universitetuose, pvz. Varšuvos medicinos universitete, yra pasirenkamieji kursai susiję su ekstremaliąja medicina, kuri dalinai apima karo medicinos temas. Įvairių šalių civiliniuose medicinos universitetuose karo medicina dažniausiai dėstoma kaip pasirenkamieji kursai arba kaip dalis ekstremaliosios medicinos, viešojo sveikatos saugumo ar traumatologijos programų. Pilnavertis karo medicinos dėstymas civilinėse aukštosiose mokyklose yra reta praktika ir dažniausiai priklauso nuo šalies saugumo poreikių bei bendradarbiavimo su karinėmis struktūromis.

Taryba posėdžio metu, išklausiusi pranešimus bei įvertinusi diskusijas, dalyvaujant Seimo Sveikatos reikalų komiteto biuro, Sveikatos apsaugos, Švietimo, mokslo ir sporto, Krašto apsaugos ministerijų, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto, Jono Basanavičiaus karo medicinos tarnybos, Lietuvos kolegijų direktorių konferencijos atstovams, atkreipia dėmesį, kad:

- kol kas karo medicinos mokymas dar nėra nacionalinės politikos prioritetas, todėl trūksta aiškaus veiksmų plano ir finansavimo;
- Lietuvoje karo medicina šiuo metu daugiausia dėstoma Jono Basanavičiaus karo medicinos tarnybos Karo medicinos mokymo centre, kuris orientuojasi į kariuomenės poreikius. Civiliniai medicinos universitetai, t. y. Vilniaus universiteto Medicinos fakultetas, Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, neturi specializuotų karo medicinos programų;
- taikos sąlygomis medikai daugiau ar mažiau yra pasirengę teikti medicinos pagalbą traumų ir nelaimingų atsitikimų atvejais, bet sveikatos priežiūros specialistai yra mažiau pasirengę veikti ekstremaliose situacijose, o karo atveju – civilinės sveikatos priežiūros sistemos personalas neturi jokio specifinio pasirengimo;

- tobulintinas 2024 m. gruodžio 10 d. išleistas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymas Nr.V-1277 „Dėl sveikatos priežiūros specialistų, veterinarijos gydytojų ir psichologų kompetencijų, reikalingų teikiant sveikatos priežiūros paslaugas mobilizacijos ar karo atveju, sąrašo patvirtinimo“.

Atsižvelgiant į geopolitinę situaciją, siekiant stiprinti nacionalinį saugumą, padidinti medikų pasirengimą veikti ekstremaliomis sąlygomis, Taryba **n u s p r e n d ž i a** siūlyti:

1. *Lietuvos Respublikos Vyriausybei:*

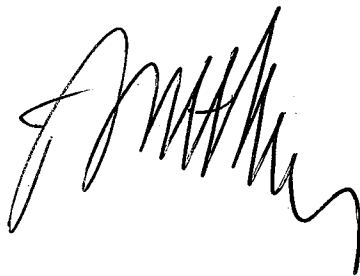
1.1. telkti Sveikatos apsaugos, Švietimo, mokslo ir sporto, Krašto apsaugos ministerijas parengiant karo medicinos programą ir ją integruojant į Lietuvos universitetų bei kolegijų, rengiančių sveikatos priežiūros specialistus, studijų programas;

1.2. numatyti finansavimo galimybes papildomų studijų vykdymui ir papildomai būtinajai infrastruktūrai sukurti.

2. *Sveikatos apsaugos ministerijai:*

2.1. tobulinti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2024 m. gruodžio 10 d. įsakymą Nr.V-1277 „Dėl sveikatos priežiūros specialistų, veterinarijos gydytojų ir psichologų kompetencijų, reikalingų teikiant sveikatos priežiūros paslaugas mobilizacijos ar karo atveju, sąrašo patvirtinimo“, kad šiame sąrašo atitinkamos profesinės kvalifikacijos sveikatos priežiūros specialistams numatytos kompetencijos, kurias naudoti būtų leidžiama tik teikiant sveikatos priežiūros paslaugas mobilizacijos ar karo padėties atveju, būtų įtrauktos į medicinos normas ir numatyti finansavimą kvalifikacijos tobulinimui.

Pirmininkas

Algirdas Utkus